

ZKUŠEBNÍ ŘÁD

Czechnosework K + R + P z.s. (IČo 19373406)

Platnost od 1.2.2024

- 1. Úvod – všeobecně**
- 2. Věk a zdravotní stav psů**
- 3. Pravomoci a povinnosti rozhodčí**
- 4. Práva, povinnosti psovoda a chování psovoda**
- 5. Úrovně a kategorie**
- 6. Závody a soutěže**
- 7. Hodnocení**

1. Úvod – všeobecně

Veškerá sportovní činnost klubu musí být prováděna v souladu s platným Zkušebním řádem Czechnosework K + R + P z.s. a každý účastník soutěže je povinen se s tímto řádem důkladně seznámit a řídit se jím.

Psovod - je osoba, která na soutěži vede psa.

K9 - je pes a psovod (anglická zkratka pro kynologický tým)

Rozhodčí — je osoba, která přezkřuje a vyhodnocuje výkony týmů po dobu soutěže dle uvedeného zkušebního řádu. Rozhodčí musí mít odpovídající kvalifikaci složenou z výkonnosti doloženými zkouškami a odborností dle řádu pro rozhodčí.

Nosework - volně přeloženo práce nosem. Spočívá v tom, že K9 tým - pes a psovod hledá specifické pachy civilních látek v obdobných situacích jako profesionální K9 tým policie, celníků a vězeňské služby. V roce 2013 vznikl Nosework klub pod národním kynologickým klubem (UKC) ve velké Británii, kde vyhledávají esenciální oleje břízy, anýzu a hřebíčku.

Czechnosework K + R + P z.s. - pořádá zkoušky a závody dle tohoto zkušebního řádu. Zkušební řád vychází z ověřeného anglického zkušebního řádu UKC. Na Slovensku a v Polsku pracují K9 týmy stejnou metodikou hledání pachu— esenciálních olejů, kde kromě anýzu a hřebíčku hledají i pach pomeranče, skořice a břízy. Zkoušky nebo závody Czechnosework K + R + P z.s.(dále jen soutěže) jsou veřejné a konané za účelem prověření připravenosti týmů při vyhledávání vzorků, založených v terénech dle příslušných kategorií a stupně obtížnosti jednotlivých úrovní definovaných zkušebním řádem.

2. Věk a zdravotní stav psů

Soutěží se mohou účastnit psi, kteří dosáhli minimálního věku 10 měsíců. Otázky chronických stavů, tělesného postižení psa a jeho účasti na soutěžích, konzultuje psovod vždy se svým veterinárním lékařem. Pokud se jedná o stavy chronické, ale nebolestivé, je tato skutečnost doložena písemným potvrzením veterináře, které není starší jednoho roku a účast týmu na soutěži je povolena.

Všichni psi, kteří se účastní soutěže, musí být klinicky zdraví, musí mít platná očkování proti vzteklině a další očkování podle stanovených předpisů země, kde se soutěž koná. Platné očkování prokáže psovod očkovacím průkazem při přejímce.

Podle zákona na ochranu zvířat proti týrání č. 246/1992 v platném znění, zejména ve znění zákona 77/2004 Sb., se soutěže nesmí účastnit kupírovaní psi.

Agresivní psi nemají dovolen přístup do areálu, kde se soutěž koná. Rozhodčí diskvalifikuje kteréhokoliv psa, který napadne nebo se pokusí napadnout člověka nebo jiného psa.

Háravé fený se mohou soutěže zúčastnit, ale musí mít oblečeny ochranné kalhotky. Je povinností psovoda již při přihlášení na soutěž nahlásit tuto skutečnost, aby měl organizátor akce možnost připravit vhodné podmínky pro všechny účastníky soutěže. Prostor pro vyvenčení háravých fen je vyhrazen a psovod je povinen dodržovat tento pokyn. Fený musí být drženy mimo soutěžní prostor, dokud ostatní týmy neukončí svou práci.

Březí fený, počínaje pátým týdnem březosti, a fený se štěňaty do 50. dne od narození štěňat, jsou ze soutěže vyloučeni. Kastrování psi a fený se smí soutěží účastnit.

Pokud je to zapotřebí, rozhodčí může psa před vstupem do soutěžního prostoru prohlédnout.

3. Pravomoci a povinnosti rozhodčí

Rozhodčí je zodpovědný za sportovní průběh a regulérnost soutěže dle platného zkušebního řádu. Nestranně posuzuje práci týmu ve stanovených časových limitech. Je zodpovědný za zakládání vzorků. Vzorek je mikroskopicky napachovaná vata založená v krabici s dírkami, nebo v plastové trubičce příslušným čistým éterickým olejem v pečlivé pachové čistotě. Vzorek je vždy skryt pro oči psovoda a dle úrovně se vzorky zakládají do stanovených výšek a zakládají se do víc uzavřených úkrytů.

Od úrovně 2 jsou zakládány do terénů i klamavé pachy a hračky, či jiné napachované předměty, které mohou být ukryté, nebo volně položené v terénu. Pes je může očichat, ale nesmí je brát do tlamy, hrát si s nimi a nesmí je označit.

Rozhodčí je zodpovědný za výběr a přípravu terénu pro soutěže a zajištění dostatečného počtu vzorků. Terény pro zkoušky a soutěže jsou vždy čisté, nekontaminované a pro exteriéry a interiéry vždy terény nové, na kterých se nikdy netrénovalo - pro zachování spravedlivých podmínek pro všechny účastníky. Nikdo z účastníků nemá výhodu domácího prostředí ve smyslu již odtrénovaného terénu. U vozidel, která dávají k dispozici i účastníci zkoušek se předpokládá zodpovědné poskytnutí čistého vozidla bez kontaminace. Contejnery vozí rozhodčí a musí je mít v pachové čistotě. Vozidla a kontejnery mohou stát ve stejných terénech, jelikož se nejedná o interiér, či exteriér, ale prohledávají se vždy nové sestavy kontejneru a vozidel.

Rozhodčí rozhoduje v případech nejasností nebo incidentů, které tento zkušební řád neřeší.

Rozhodčí zajišťuje vypracování dokumentace před soutěží, v jejím průběhu i po ukončení soutěže, zaznamenává čas a průběh soutěže do výsledkové listiny, která je archivována a zapisuje výsledky do výkonnostní knížky. Vede archivovaný registr všech zkoušek.

Rozhodčímu není dovoleno posuzovat psovody, kteří jsou členy vlastní rodiny nebo psy patřící blízkým příbuzným. Taktéž není dovoleno posuzovat psovody, kteří s ním žijí ve společné domácnosti. Nesmí posuzovat psy, jejichž je majitelem.

4. Práva, povinnosti psovoda a chování psovoda

Psovodi ve věku 15 -18 let se mohou soutěže účastnit pouze s písemným souhlasem zákonných zástupců. Psa v soutěži vede psovod, který zná, respektuje a dodržuje tento zkušební řád a který je schopen zvládnout psa i v mimořádných situacích.

Povinnosti psovoda v pozici soutěžícího začínají ve chvíli, kdy psovod vstoupí do soutěžního prostoru (areál kde se akce koná) a končí po vyhodnocení akce. Psovod zodpovídá v průběhu celé soutěže za svého psa a všechny škody na majetku či zdraví osob psem způsobené. Od psovodů se očekává, že se budou chovat slušně a sportovně.

Psovod se nahlásí k zápisu před soutěží ve stanovém čase, předá rozhodčímu Výkonnostní knížku a předloží očkovací průkaz k nahlédnutí. Bez výkonnostní knížky není možné se soutěže účastnit.

Psovod je povinen dodržovat všechna ustanovení a pokyny rozhodčí a soutěžního řádu. Rozhodčí může psovoda ze soutěže vyloučit (diskvalifikovat) pokud nedodržuje řád nebo se chová nevhodným způsobem. Rozhodnutí rozhodčího je konečné a soutěžící ho nemůže zpochybnit.

V době, kdy pes pracuje (vyhledává), může psovod psa slovně povzbuzovat a chválit, ukazovat psovi prostor k prohledání, aniž by se psovod čehokoliv dotýkal. Když je psovod se psem v soutěžním prostoru, není dovolené používat ani mít při sobě pamlsky, míčky, hračky nebo jiné motivační předměty. Mimo soutěžní prostor je používání pamlsků, hraček a dalších motivačních předmětů dovolené.

Týmy mají vyhrazený prostor k odpočinku, kde nebudou rušit soutěžící týmy. Není dovolené, aby tým vstupoval do soutěžního prostoru před začátkem soutěže bez svolení rozhodčího. Každý tým musí mít možnost být v soutěžním prostoru sám. Pokud si tým nepřeje diváky má na to právo a je jeho volbou, zda dovolí dalším účastníkům sledovat jeho výkon.

Je zakázáno trestat psa.

Pes má být před započítáním práce řádně vyvenčen. Zanechávání pachových stop exkrementy v soutěžním prostoru vede k diskvalifikaci.

Výstroj psa - psi mohou mít ploché obojky, nebo postroje. Ostnaté, elektrické, voňavé obojky a další omezující vybavení nebo prostředky jako náhubky jsou zakázány. Toto omezení platí od počátku soutěže až po její závěr. Použití vodítka v délce 3 - 4 metry je povoleno pouze v případě, když je tato skutečnost uvedena v pozicích soutěže.

Vodítka budou zajištěna vždy pořadatelem soutěže. Vodítko musí být v každém okamžiku práce povoleno a provedeno. Při nekorektní práci s vodítkem je tým diskvalifikován.

Oblečky pro psy jsou při zhoršeném počasí povoleny. Gumičky a sponky na úpravu psa jsou rovněž povoleny. Pokud rozhodčí nazná, že vzhledem k terénu a zajištění bezpečnosti psa, jsou tyto doplňky nevhodné, má právo psovoda požádat o jejich odstranění.

Všechny terény jsou vypracovávány bez vodítka a psovod nesmí manipulovat se psem.

Při první manipulaci se psem obdrží psovod slovní napomenutí, při další manipulaci je tým diskvalifikován.

Sdělení k háravkám:

Pokud fena hárá, může se účastnit zkoušek i závodů za následujících podmínek:

Psovod musí nahlásit dopředu, že fena hárá a na zkoušky či závod přijedou úplně nakonec, až mají všichni odpracováno. Do terénu mohou pouze s ochrannými kalhotkami. Na závod může nastoupit pouze v případě, že zůstanou rozdělené terény beginner a jedničky.

5. Úrovně a kategorie

Cílem Czechnosework K + R + P z.s. je dosáhnout, aby byl nosework bezpečným, spravedlivým a radostným psím sportem, přístupným pro všechny psy a psovody bez jakéhokoliv omezení.

VTZ = vstupní test způsobilosti

4 úrovně = b, 1, 2, 3

4 pachy = A skořice, B pomeranč, C hřebíček, D anýz

4 kategorie = E exteriér, I interiér, V vozidla, C kontejnery

Tento Zkušební řád stanovuje vyhledávání olejových silic v těchto úrovních (Level) a pachu:

úroveň b (beginner), základní úroveň = skořice (pach A), délka práce 5 minut

1. úroveň (L1) = přidáný pach pomeranč (B) hledají se dva pachy A + B, délka práce 5 minut

2. úroveň (L2) = přidáný pach hřebíček (C) je povinný + 1 náhodný pach A nebo B, délka práce 10 minut

3. úroveň (L3) = přidáný pach anýz (D) je povinný + 2 náhodné pachy A nebo B nebo C, délka práce 15 minut

Kategorie

NW-E (exterior) - exteriér, vyhledávání kdekoli venku

Exteriéry jsou všechny venkovní prostory - park, les, zahrada, nádraží, náměstí, stěny domu a přilehlá ulice, stěny obchodu a přilehlá pěší zóna, schody, všechna veřejná prostranství.

NW-I (interior) – interiér, vyhledávání ve vnitřním prostoru budov

Interiéry mohou být jakékoliv místnosti s občanským vybavením např. kuchyň, koupelna, sociální zařízení, tělocvična, posilovna, kulečnickový sál, škola, šatna, garáž, knihovna, vestibul apod.

NW-V (vehicles) – vozidla, vyhledávání uvnitř i z venku automobilového parku

Vozidla jsou automobily všech značek včetně zavazadlového prostoru a všechny další dopravní prostředky - vozíky, karavany, přívěsy, motorky, autobusy.

NW-C (container) – kontejnery, vyhledávání v nejrůznějších velikostech a různém materiálovém provedení
Kontejnery jsou všechny druhy obalu, krabic, plechovek, tubusů, kontejnerů, zavazadel, oblečení, obuvi a figuranti.

VTZ = Vstupní test způsobilosti

Každý tým musí před započítáním soutěžních úrovní projít vstupním testem způsobilosti, kdy během 3 minut musí tým najít příslušnou odpovídající olejovou silici ve 12 stejných kartonových krabicích.

(Vždy nově přidáný pach v dané úrovni, Úroveň 1 = nový pach pomeranč = VTZ silice pomeranč, úroveň 2 = nový pach hřebíček = VTZ silice hřebíčku. úroveň 3 = silice anýz).

U VTZ je značení psa ponecháno na psovodovi. Pes se nesmí do úkrytu dobývat, krabice rozhazovat, ničit a psovod se nesmí ničeho v prostoru dotýkat. Určení nálezu oznamuje psovod zvednutím ruky, slovem NÁLEZ a ukázáním na krabici. Není povinností skládat všechny zkoušky stejné úrovně, ale při přestupu do vyšší úrovně s nově přidáným pachem se VTZ vždy musí složit, aby bylo prokázáno, že pes má příslušný pach naimprintovaný.

Tituly

Absolvent NW = titul udělený týmu při splnění všech zkoušek úrovně b (beginner)

Expert NW = titul udělený týmu při splnění všech zkoušek v jedné kategorii (např. NW-E 1, NW-I 1, NW-V1, NW-C 1)

Šampion NW = titul udělený týmu při splnění všech zkoušek jedné třídy (např. NW-E 1, NW-E 2, NW-E 3)

6. Závody a soutěže

Závod může být vypsán:

1. Se zápisem zkoušky - v průběhu závodu jsou založeny kromě dalších terénů i 2 terény dle Zkušebního řádu, jestliže je tým splní v časovém limitu, má složenou zkoušku. Výsledné pořadí závodu závisí na nejrychlejší době a počtu nalezených vzorků, či dalších stanovených kritérií.

V případě závodu se zápisem zkoušky bude v propozicích k akci uvedeno, která zkouška v daném terénu bude moci být zapsaná.

2. Bez zápisu zkoušky - výsledek závodu závisí na počtu nalezených vzorků a celkovém čase.

Pravidla soutěže

- Soutěže mohou probíhat v průběhu celého roku, pouze s ohledem na počasí. Nelze je pořádat v případě extrémně vysokých nebo nízkých teplot, nebo není-li možné zaručit regulérnost výkonu.
- V každé kategorii je zkouška základní a zkoušky 1. až 3. úrovně, které na sebe navazují.
- Na vyšší úroveň zkoušky může jít tým, až po splnění nižší úrovně.
- Soutěžit lze pouze v dosažené úrovni — nikdy nelze soutěžit v úrovni nižší.
- V případě, že tým má již složenou zkoušku v určité úrovni a chce ji opakovat, je to povoleno.
- V jednom zkušebním dni může tým složit maximálně 2 zkoušky dle svého uvážení (VTZ je také zkouška).
- Stupeň obtížnosti je zvyšován počtem zakládaných vzorků. S každou další úrovní je přidáván další nový pach a od úrovně 2 jsou přidávány do soutěžního prostoru i klamavé pachy potravin a jiných látek.
- Pořadí týmu na soutěži je losováno a na druhé terény je pořadí v opačném sledu.
- Před zahájením práce prvního týmu vejdou do soutěžního prostoru dvě osoby a několikrát jej projdou.
- účastník, který se chce přihlásit na závod dané kategorie, musí mít splněnou v této kategorii VTZ + 1 libovolnou zkoušku
- mistrovský závod má speciální podmínky, které jsou dány zájemcům v dostatečném předstihu

Soutěžní prostor, tj. prostor, ve kterém soutěže probíhají, musí být viditelně v rozích terénu vyznačen barevnými kužely, nebo terčíky. Velikost soutěžního prostoru se liší podle jednotlivých úrovní. V soutěžním prostoru smí být v průběhu soutěže pouze cvičící tým a rozhodčí. Okolí soutěžního prostoru je zabezpečeno tak, aby zde nepobíhali a neštěkali jiní psi a nikdo nepovolaný se zde nepohyboval.

Před vstupem do soutěžního prostoru musí psovod nahlásit rozhodčímu, jakým způsobem pes označuje nález pachového vzorku a je vyžadováno nahlášené značení pachového vzorku, nesplnění značení znamená, že tým zkoušku nesplnil.

Značení musí být statické, opakovatelné a bez povelu psovoda, pes hledá a značí např. sednutím, lehnutím, zmrznutím – mrznutí je nehnuté přiložení čumáku v délce nejméně 2 vteřin na místo úkrytu a je nepodstatné, zda pes u mrznutí leží, sedí, nebo stojí. Teprve po tomto značení, pokud si psovod není jistý přesným úkrytem, může dát psovod psovi povel k opakování ukázání úkrytu. POZOR toto je již ukázání úkrytu, nikoliv značení.

Každý tým má 3 minuty na přípravu. Psovod si na seznámení může obejít terén i vejít do terénu zjistit povětrnostní podmínky, členitost terénu apod. Před a po ukončení práce může být pes odměněn pamlskem nebo hračkou, ale vždy mimo soutěžní terén a s ohledem na nastupující tým.

Na počátku soutěže, mimo zkušební terén, může dát psovod psovi nasumovat příslušný pach a psa odměnit. Do soutěžního prostoru vstupuje psovod bez pachových vzorků i odměn, a musí dbát na to, aby prostor před zkušebními terény nekontaminoval (např. pamlsky).

V průběhu zkoušky může tým kdykoliv opustit prohledávaný prostor pro opětovné nasumování pachu, ale není možné v průběhu práce odměňovat.

Dle obtížnosti zkoušky je pro soutěž stanoven časový limit, který je rozdílný pro jednotlivé úrovně. Čas se začíná měřit vstupem psa do terénu. To znamená, že se měří čas od okamžiku, kdy pes projde přes pásky a metami vyznačený vstup do prostoru. Je na uvážení psovoda, kterým směrem po vstupu do soutěžního prostoru vyšle psa hledat.

Pes si může chodit ověřovat pach nebo vyčistit nos mimo soutěžní prostor, ale musí být odvolatelný. Se psem nesmí být manipulováno, ale psovod může psovi ukazovat, kde má hledat, aniž by se čehokoliv dotýkal, slovně může psa povzbuzovat a společně se psem se v terénu volně pohybovat. Jediná povolená manipulace se psem je zvednutí psa do výšky nebo pomoc dostat se na méně dostupná místa v terénu. Při podezření na snahu pracovat za psa, je psovod upozorněn rozhodčím, v případě druhého upozornění je tým diskvalifikován.

Pes se nesmí do úkrytu dobývat, hrabat, vykusovat, či jinak packami či čumákem narušovat úkryt vzorku. Při tomto chování dostává psovod výstrahu a při dalším zakázaném chování je práce týmu ukončena diskvalifikací.

Pokud pes označí nalezený pachový vzorek, psovod hlásí rozhodčímu NÁLEZ a na pokyn rozhodčího jednoznačně ukáže, kde je vzorek ukrytý, aniž by s čímkoliv manipuloval, nebo nechal psa znovu dohledat vzorek. Zkouška je považována za splněnou, pokud pes nalezne všechny ukryté pachové vzorky v časovém limitu.

Pokud vyprší časový limit bez nálezu všech předepsaných vzorků, je zkouška ukončena s výsledkem NESPLNIL. Pokud psovod správně neoznačí úkryt, kde je pachový vzorek, je zkouška rovněž ukončena s výsledkem NESPLNIL.

Pokud se psovod rozhodne pro vyčerpanost psa práci ukončit, hlásí psovod rozhodčímu KONEC PRÁCE. Každá zkouška má dva terény a na úspěšně slouženou zkoušku musí být nalezeny a označeny v časovém limitu všechny vzorky. V úrovni 3 je jeden prázdný terén, kdy psovod hlásí prohledáno prázdný terén.

Úkryty pachových vzorků pro všechny týmy mohou být stejné anebo mohou být měněny, ale zkoušky jedné úrovně musí splňovat srovnatelné podmínky pro všechny týmy.

V případě nepříznivých pachových podmínek, nebo těžkých úkrytů může rozhodčí určit tolerance k uznání nálezu. Tato skutečnost bude sdělena psovodovi před vstupem do zkušebního terénu.

Czechnosework K+R+P z.s.												

7. Hodnocení

V soutěži se neudílí dílčí body, práce je hodnocena pouze SPLNIL/NESPLNIL.

Během soutěže zaznamenává rozhodčí výsledky práce týmu do Výsledkové listiny. Po ukončení soutěže vypíše rozhodčí výsledky do Výkonnostní knížky a tento zápis potvrdí svým podpisem a razítkem.

Do výkonnostních knížek se zaznamenává úspěšně složená zkouška „SPLNIL“, neúspěšně složená zkouška "NESPLNIL", výsledek závodu a diskvalifikace z jakéhokoli důvodu.

Registr vykonaných zkoušek vede rozhodčí a je pravidelně doplňován. O udělení titulu NW absolvent, nebo expert se psovod nemusí hlásit.

Složené zkoušky jsou dekorovány klubovými kokardami.

ZKOUŠKOVÉ KOKARDY

Fialová - contejnery

Oranžová – vozidla

Modrá - interiéry

Zelená - exteriéry

Velikost: podle velikosti kokardy postupně
od nejmenší = B, přes 1, 2 až po největší = 3

Zkouškové kokardy se předávají po úspěšném složení
zkoušky.

ABSOLVENTSKÉ KOKARDY

Bílá - všechny 4 beginner zkoušky = Absolvent

Žlutá - všechny 4 jedničky zkoušky = Expert 1

Stříbrná dvojité - všechny 4 dvojky zkoušky = Expert 2

Tříbarevná - všechny 4 trojky zkoušky = Expert 3

Velká čtyřbarevná - všech 16 zkoušek = Grand šampion

Absolventské kokardy se předávají 1xročně na konci roku
při vyhodnocení celoroční práce.